

Groenrenovatieplan 2021 – 2030

*Beheerplan voor de renovatie van
groen en bomen*

**GEMEENTE
SOEST**

GEMEENTE
SOEST

COLOFON

Opdrachtgever

Gemeente Soest

Projectgroep

Annet Muller (LiSadvies)
Debby van den Herik
Erik Fidder
Vincent Huppelschoten
Gerard Wallet
José Koster
Laura Rutgers
Marlein Smith
Martijn van Duuren (ORIE-advies)

Zaaknummer: 1905418
Versie: definitief 1.0
Vastgesteld: 26 oktober 2020

Zaaknummer: 1905418
Documentnummer: 2424732
Versie: definitief 1.0
Vastgesteld: 26 oktober 2020

Illustratie: Studiopistol

INHOUDSOPGAVE

BELANG EN WAARDE VAN GROEN	6
1 INLEIDING	9
1.1 Aanleiding	9
1.2 Doelen	9
1.3 Plangebied en afbakening.....	10
1.4 Bestaande beleidskaders	10
1.5 Leeswijzer	11
2 HUIDIGE SITUATIE	12
2.1 Beheer en onderhoud	12
2.2 Huidige kwaliteit	13
3 BESTAANDE BELEIDSKADERS.....	16
3.1 Basisvoorwaarden	17
3.2 Speerpunten.....	20
4 BEHEERSTRATEGIE VOOR GROENRENOVATIE.....	24
4.1 Structuur- en gebiedspaspoorten	24
4.2 Prioritering	25
4.3 Integrale aanpak.....	27
4.4 Financiën op orde.....	28
4.5 Meerjarenplanning	29

BELANG EN WAARDE VAN GROEN

Groen heeft een belangrijke functie in onze leefomgeving. Hieronder is de waarde en het belang van groen op een rij gezet.

Gezondheidswaarde

Groen in de woonomgeving bevordert de gezondheid, het gevoel van welbevinden, het woonplezier, herstel van stress en mentale vermoeidheid. Uit onderzoek is gebleken dat mensen zich gezonder voelen, minder snel ziek worden en minder vaak bij de huisarts komen met angststoornissen en depressies wanneer er meer (straat)groen in de omgeving is.

Publieke waarde

Groen heeft een belangrijke gebruiksfunctie: spelen, wandelen, fietsen en sporten. Kortom, we recreëren in het groen. Ook levert groen een bijdrage aan onze gezondheid. Het is wetenschappelijk bewezen dat kijken naar groen rust een ontspanning geeft. Dit geldt niet alleen voor openbaar groen. Ook particulier groen draagt bij aan de groene beleving.

Educatieve waarde

Ook voor kinderen is het van belang dat er groen aanwezig is in hun leefomgeving. Spelen in een groene omgeving is leerzaam, gezond en maakt kinderen bewust van de natuur. Het groen biedt een basis voor natuureducatie in de directe woonomgeving. Het vergroot het bewustzijn en ontwikkelt de waardering voor de cultuurhistorische en natuurwaarde van het groen. Daarnaast draagt spelen in het groen bij aan de sociaal - emotionele en motorische ontwikkeling van het kind.

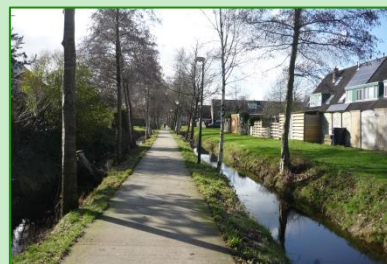
Ecologische waarde

Openbaar (en particulier) groen levert een belangrijke bijdrage aan de natuurwaarde in een stedelijke omgeving. Groen biedt vestigingsplaatsen, schuilplaatsen, foeragegebieden en verbindingzones voor dieren en planten. Bomen(lanen) en groenstroken kunnen dienen als leefgebied, als stapsteen of als ecologische verbindingzone. Door onder andere diversiteit in de soortensamenstelling aan te brengen wordt de biodiversiteit gestimuleerd en ontstaan goede omstandigheden voor flora en fauna. Hiermee nauw verbonden is de waarde die groen heeft voor het klimaat (klimaatwaarde). Denk daarbij aan waterberging, voorkomen van hittestress, opvang van fijnstof.

Cultuurhistorische waarde

Gemeente Soest heeft veel openbaar groen dat stille getuige is van een ver of nabij verleden. Het gaat om zowel natuur als cultuur. Maar dergelijke cultuurhistorische waarden gaan niet alleen over vroeger en over behoud. Het gaat ook over het herkennen en erkennen van de identiteit van een gebied. Zo kan met nieuwe groenstructuren het verleden verbonden worden met de toekomst of kan nieuwe geschiedenis worden gemaakt. Vooral monumentale bomen slaan wel de meest duidelijke brug naar de geschiedenis. Naast dat het verleden van Soest dat duidelijk is af te lezen uit cultuurhistorische elementen zoals de herdenkingsmonumenten, de Eng met zijn landschappelijke elementen, houtsingels en de lintbebouwing, bepalen deze elementen voor een belangrijk deel ook de identiteit van de gemeente.

Ruimtelijke waarde

Ruimtelijke waarde draait om de samenhang tussen de bebouwde omgeving en het omliggend landschap, om de oriëntatie en herkenbaarheid die het samenspel van groen en bebouwing biedt. Het groen levert zo een bijdrage aan de sfeer, identiteit en de belevingswaarde van de bebouwde omgeving en zorgt voor oriëntatie en herkenbaarheid van die bebouwde omgeving. Ook versterkt en ondersteunt groen ruimtelijke functies zoals routes en knooppunten, het zorgt voor aankleding van de wijk, het geeft sfeer aan een buurt en accentueert het representatieve plekken. Tot slot bepaalt het groen het karakter van wegen en straten en verzacht het storende elementen.

Economische waarde

Groen heeft een positieve invloed op een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor zowel wonen als werken. Betere inrichting en beter beheer van openbaar groen hebben directe en indirecte positieve economische effecten op de maatschappij. Economische winst door groen zorgt voor gezondere inwoners, lagere zorgkosten, hogere waarden van vastgoed (WOZ-waarde), lagere energiekosten en een hogere arbeidsproductiviteit. Dit positieve effect wordt vanuit diverse studies ondersteund.

1 INLEIDING

Voor u ligt het Groenrenovatieplan. Hiermee maken wij een stap richting beheerbaar, planmatig en duurzaam groenbeheer. Duurzaam groen levert een belangrijke bijdrage aan het woonplezier en aan een prettige leefomgeving. Het bevordert de klimaatbestendigheid en zorgt voor de broodnodige stimulans voor sociale contacten, geestelijke ontspanning en fysieke inspanning. Onze inspanning is er dan ook op gericht de kwaliteit van onze groene leefomgeving te behouden.

1.1 Aanleiding

De gemeente zorgt voor de kwaliteit en veiligheid van de groene openbare ruimte. In 2008 zijn acht groenbeheerplannen (per wijk) vastgesteld, die vervolgens zijn uitgevoerd. Om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen (klimaatadaptatie, biodiversiteit, e.d.), onze beheerstrategie te evalueren en om prioriteiten te stellen voor de komende tien jaar, zijn de groenbeheerplannen geactualiseerd tot één Groenrenovatieplan voor de periode 2021 - 2030. Hiermee werken we de onderhoudsachterstanden weg en brengen we de basis op orde.

Dit is een meerjarenplan voor het groen en de bomen in het stedelijk gebied van Soest, specifiek gericht op de vervanging van het groen en de bomen bij het einde van hun levensduur. Om het groene karakter van Soest te beschermen, is het van belang te investeren in de kwaliteit van het openbaar groen. Bomen zijn daarin de belangrijkste dragers. In het coalitieakkoord staat 'Dat alles om ervoor te zorgen dat Soest deze raadsperiode en ook daarna groen is en blijft en de flora en fauna meer divers wordt'.

1.2 Doelen

Dit plan heeft de volgende doelen:

Inhoudelijk toetsingskader voor dagelijks en groot groenonderhoud en renovatie

In dit Groenrenovatieplan hebben we bestaand beleid nog eens samengevat in een visie, basisvoorwaarden en speerpunten. Deze dienen als toetsingskader voor uitvoeringsplannen en (prestatie)bestekken voor de renovaties. Maar ook in het dagelijks en groot onderhoud toetsen we aan deze kaders en sturen we zo nodig bij als sprake is tegenstrijdigheden of dilemma's.

Beheerstrategie voor groenrenovatie

In de beheerstrategie beschrijven we hoe we onze gebiedsgerichte groenrenovatie aanpakken, zodat we blijven werken aan planmatig groenbeheer. We kunnen efficiënter en doelgerichter werken en inspelen op nieuwe ontwikkelingen, zoals klimaatadaptatie en biodiversiteit.

Inzicht in de renovatieopgave en de basis op orde krijgen

De renovatieopgave voor de komende tien jaar is met dit plan in beeld gebracht. Daarvoor is de kwaliteit van het bestaande groen en de bomen vastgelegd in de structuur- en gebiedspaspoorten en hebben we een prioritering gemaakt. Hiermee krijgen we de basis op orde werken we achterstallig onderhoud weg.

Evaluatie

Om in te kunnen blijven spelen op nieuwe ontwikkelingen en gewijzigde inzichten evalueren wij het Groenrenovatieplan iedere twee jaar en stellen het zo nodig bij. Hiermee houden we het Groenrenovatieplan doelmatig en actueel.

1.3 Plangebied en afbakening

Dit Groenrenovatieplan is van toepassing op het (openbaar) groen binnen de bebouwde kom van de kernen Soest, Soestduinen en Soesterberg, uitgezonderd de Eng, zie figuur 1.1.

Het betreft:

- Al het openbaar groen en de bomen in het stedelijk gebied;
- De overgangen naar en aansluitingen met het buitengebied, in aansluiting op de daarvoor geldende beheerplannen.

En niet:

- De bos- en natuurgebieden buiten de bebouwde kom;
- De Eng;
- Het groen binnen de hekken van sportcomplexen;
- Het groen op de twee begraafplaatsen;
- Het groen op schoolterreinen.

Figuur 1.1

1.4 Bestaande beleidskaders

Dit Groenrenovatieplan is een praktische uitwerking van bestaand beleid in Soest. De volgende vastgestelde beleidskaders dienen als uitgangspunt voor de opgave van dit groenbeheer:

- De groene kernkwaliteit van Soest (2014);
- Nota bescherming en kap bomen (2012);
- Kadernota groenbeheer (2007).

Uitgangspunten ten aanzien van het dagelijks beheer en onderhoud van het openbaar groen en bomen zijn vastgelegd in:

- Notitie Duurzaam in stand houden van het openbaar groen (2013);
- Notitie Gericht keuzes maken (2013);
- Handboek bomen (Norminstituut Bomen).

In paragraaf 2.1 'Huidig beheer en onderhoud' wordt verder ingegaan op dit beleid in relatie tot de huidige situatie. In hoofdstuk 3: 'bestaande beleidskaders' zijn de kaders en uitgangspunten van de beleidsplannen vertaald naar basisvoorwaarden en speerpunten en verwerkt in de gebieds- en structuurpaspoorten.

Raakvlakken met andere beleidsvelden

Ook andere beleidsvelden hebben invloed op of raken aan het beheer van het openbaar groen. Het betreft hier onder meer:

- Beheer van bos, natuur en landschap;
- Spelen in de openbare ruimte;
- Opvang van hemelwater;
- Klimaat – duurzaamheidsaspecten;

- Beheer en onderhoud wegen;
- Onkruidverwijdering op verhardingen;

In de Leidraad Fysieke Leefomgeving komen al deze aspecten samen. De Leidraad heeft als doel de kwaliteit, de functionaliteit, het gebruik en de beheerbaarheid van de openbare ruimte te borgen. Daarbij zorgt de Leidraad voor een integrale afweging. Verder geeft de Leidraad sturing aan de verschillende processen voor initiatieven (waaronder ook renovaties) en ontwikkelingen in de leefomgeving die een relatie of invloed hebben op de openbare ruimte.

1.5 Leeswijzer

We geven allereerst inzicht in de huidige situatie en de huidige werkwijze, deze staan beschreven in hoofdstuk 2. Op basis hiervan zijn de visie, de basisvoorwaarden en de speerpunten verwoord in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 wordt de beheerstrategie beschreven met bijbehorende uitgangspunten.

2 HUIDIGE SITUATIE

In dit hoofdstuk leggen we in 2.1 uit wat groenbeheer en onderhoud inhoudt en wat we op hoofdlijnen tot nu toe doen. In 2.2 beschrijven we de huidige kwaliteit van het groen en de bomen.

2.1 Beheer en onderhoud

In het groenbeheer onderscheiden wij:

- Dagelijks onderhoud, dat gericht is op de verzorging en het net- en schoonhouden van het groen (schoffelen, maaien, verwijderen van zwerfafval, snoeien van beplanting), op basis van een vooraf vastgesteld beheerkwaliteitsniveau;
- Groot onderhoud, dat gericht is op het in stand houden en het veilig houden van groen en bomen (periodiek snoeien van bomen);
- Groenrenovaties, dat gaat uit van vervangen van groen en bomen. Met renovatie zorgen we ervoor dat het groen weer beheerbaar is, weer voldoet aan zijn functie en hierbij kunnen we inspelen op nieuwe ontwikkelingen (klimaatadaptatie, biodiversiteit, e.d.). Op tijd renoveren en vervangen van beplanting en bomen bespaart ons onnodige onderhoudskosten.

Dagelijks en groot onderhoud

De uitgangspunten voor het huidige onderhoud zijn vastgelegd in de notitie Duurzaam in stand houden van het openbaar groen en in de notitie Gericht keuzes maken (zie paragraaf 1.4). Winkelcentra, rotondes en de omgeving van monumenten worden onderhouden op CROW-A-kwaliteit, de rest van de gemeente op CROW-B-kwaliteit. Deze afgesproken onderhoudskwaliteitsniveaus voor dagelijks onderhoud zijn vastgelegd in het (prestatie)bestek voor het groenonderhoud. De snoeiwerkzaamheden aan bomen en het maaien van de bermen zijn vastgelegd in aparte (prestatie)bestekken. De grootste meerwaarde van het sturen op beheerkwaliteit is dat het resultaat centraal staat en niet hoe dat bereikt wordt. Veel van het handmatige werk wordt uitgevoerd door een sociaal werkvoorzieningsschap.

Groenrenovatie

In de in 2008 vastgestelde groenbeheerplannen zijn per wijk en per groenvak diverse uitvoeringsmaatregelen omschreven. Deze maatregelen zijn vrijwel geheel uitgevoerd, met uitzondering van specifieke beheergebieden zoals park Colenso. Deze hebben de afgelopen jaren geen prioriteit gekregen. De specifieke beheergebieden betreffen vooral (groen)gebieden met beheerproblemen, die alleen opgelost kunnen worden door renovatie van het totale gebied. Regelmatig spelen er ook andere aspecten, zoals functieveranderingen of andere problemen (wortelopdruk) die een integrale aanpak vragen en integraal moeten worden opgepakt.

De werkwijze bij groenrenovatie was vooral locatie- en vraaggestuurd. De renovatie vond ad hoc plaats op basis van klachten en meldingen, geconstateerde beheerproblemen en inventarisaties door de eigen beheermedewerkers. Projecten waren kleinschalige omvormingen en groenrenovaties (bijvoorbeeld het groen vervangen in één straat). En we maakten werk met werk door mee te liften met de uitvoering van integrale projecten. Meeliften betekende dat we beoordeelden of de renovatie paste in de planning van de vakgebieden ruimtelijke ordening, wegen en riolering, die leidend zijn in de uitvoering van integrale projecten.

Alle renovatieprojecten, en dus ook alle omvormingsprojecten, worden door de eigen afdeling voorbereid. De bewoners worden daarbij, indien mogelijk, betrokken om inhoud te geven aan de participerende werkwijze van de gemeente.

2.2 Huidige kwaliteit

De technische kwaliteit van het groen is met een buurtgerichte schouw (winter 2017) in beeld gebracht. Tijdens deze schouw is er gekeken naar:

- De huidige staat van het groen:
  - Leeftijd;
  - Percentage kale plekken;
  - Vitaliteit;
  - Toekomstverwachting;
- De huidige staat van de bomen:
  - Toekomstverwachting;
  - Resultaten van de Technische BoomVeiligheidsControle (BVC-inspectie);
- Meldingen over wortelopdruk van bomen;
- Staat overige beheerdisciplines (grofmazig).

Aan de hand van deze buurtgerichte schouw concluderen wij het volgende:

- In 7 van de 40 gebieden (18%) heeft de beplanting het oordeel 'slecht' gekregen.
- In 6 gebieden is de beplanting er matig aan toe (15%).
- In totaal zijn er 13 gebieden van de 40 gebieden waarbij de beplanting matig tot slecht is beoordeeld (33%).
- De beplanting in de overige 27 gebieden heeft het oordeel 'voldoende tot goed' gekregen (68%).
- De bomen hebben in 3 gebieden het oordeel 'slecht' gekregen (8%) en in 13 gebieden het oordeel 'matig' (33%).
- In 24 gebieden zijn de bomen voldoende tot goed beoordeeld (60%).

Op de volgende bladzijden, in figuur 2.1 en 2.2, staat per gebied de kwaliteit van de beplanting en van de bomen op basis van deze buurtgerichte schouw. De resultaten van de buurtschouw zijn ook als kwaliteitsbeoordeling per gebied uitgewerkt in de gebiedspaspoorten in de bijlage.

Ook zijn er tijdens deze buurtgerichte schouw enkele beheeraandachtspunten gesignaleerd. Hieronder worden de belangrijkste aandachtspunten beschreven.

Bomen: standplaatskwaliteit en toekomstverwachting

Er staan veel bomen in te kleine plantvakken, waardoor deze bomen zich niet goed kunnen ontwikkelen tot duurzame, volwaardige bomen. Deze bomen staan zozeggd te "kwarren" en leveren nauwelijks een bijdrage aan een groen straatbeeld en milieudoelen. Het is beter om zowel duurzame groei-ruimte boven- als ondergronds aan te leggen voor minder bomen, dan te kleine groeiplaatsen voor meer slecht groeiende bomen.

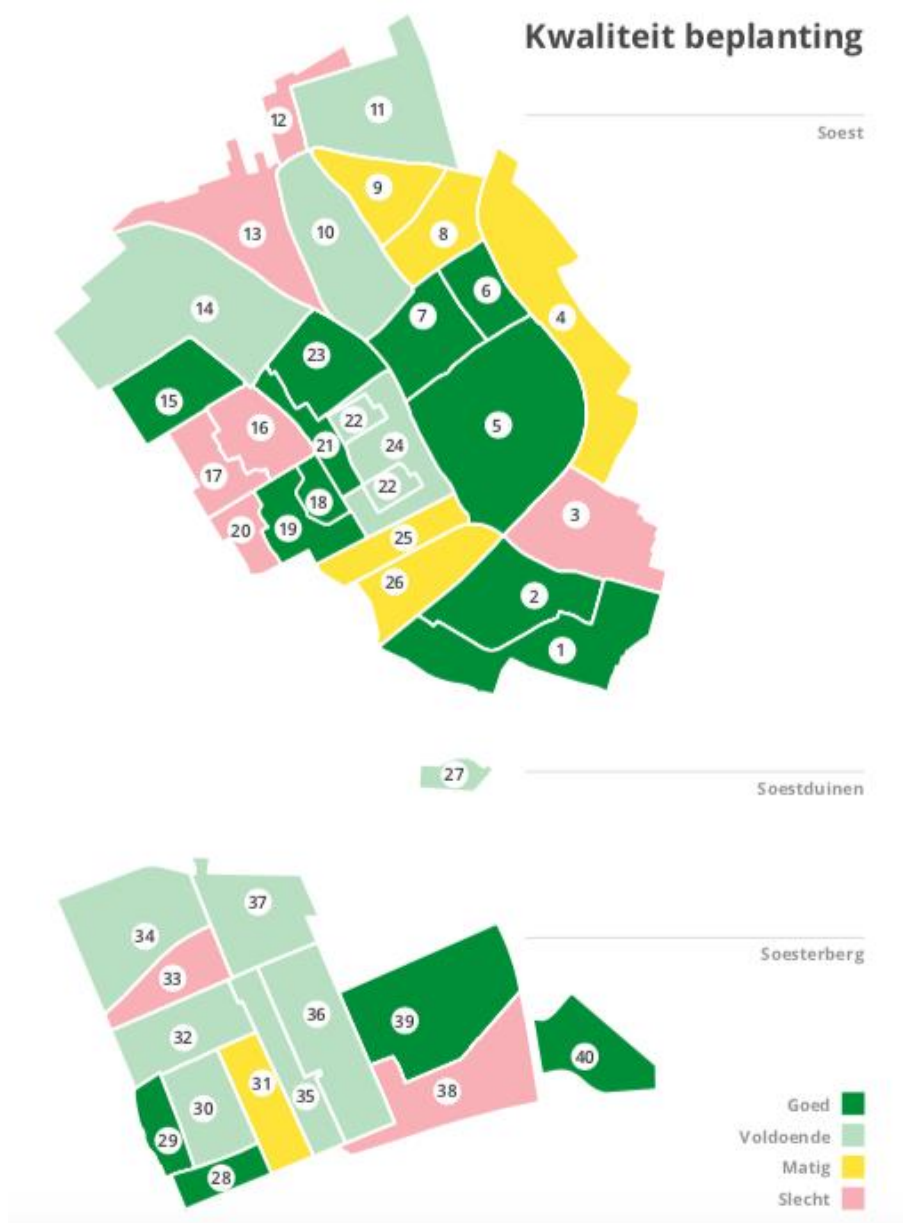
Bosplantsoen: onderhoudsachterstanden

Bosplantsoenvakken zijn vaak ontwikkeld tot vakken met veel boomvormers en weinig ondergroei. De bosplantsoenvakken die uitgegroeid zijn tot bos moeten worden gedund.

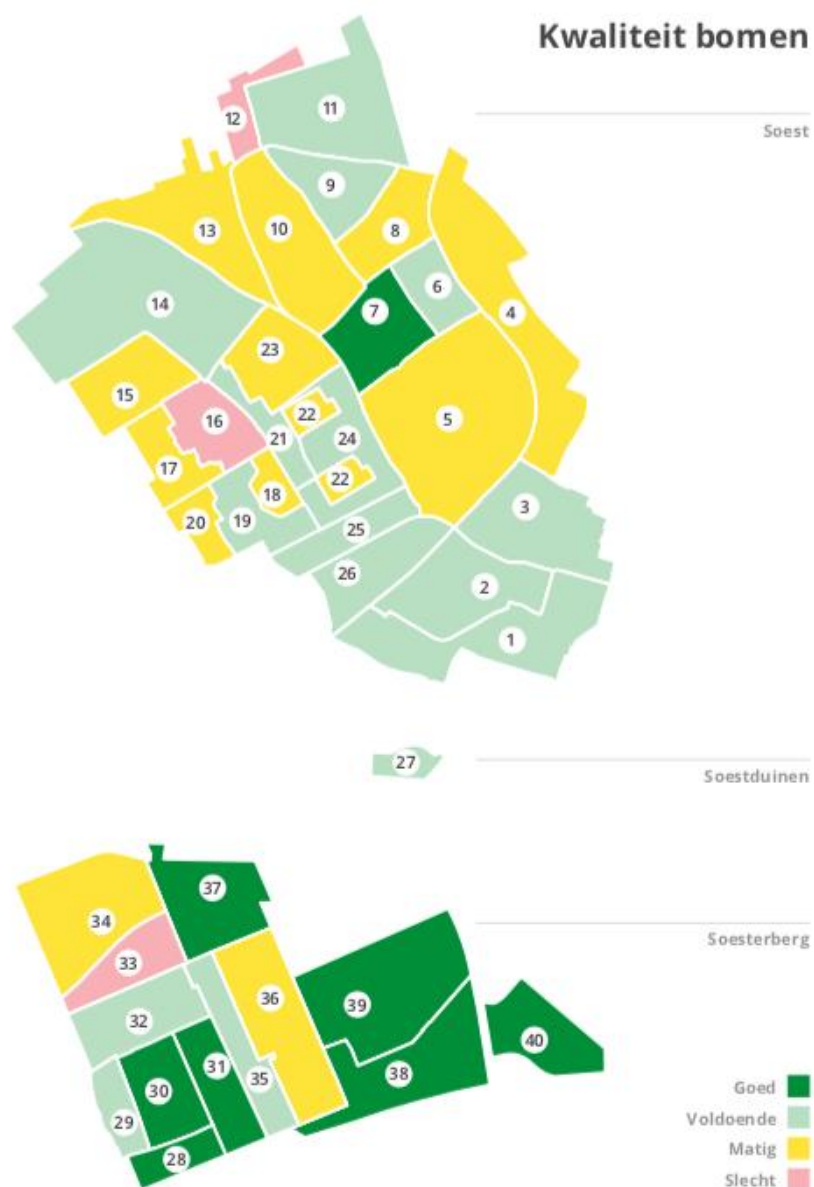
Houtsingels

Net zoals de bosplantsoenvakken zijn de houtsingels in een aantal gevallen ook uitgegroeid tot smalle vakken met alleen boomvormers. Er is nagenoeg geen ondergroei aanwezig en de soortkeuze van de houtsingels is niet altijd afgestemd op de vak breedte. Per houtsingel moet worden gekeken welke boomsoort als hoofdstructuur van de wal in stand moet worden gehouden. Daarbij hebben houtsingels een ecologische en cultuurhistorische waarde en zorgen ze voor de verbindingen in het groene netwerk van Soest. Boomvormers kunnen daarom wel toegepast worden, maar met grote tussenafstanden, zodat ook de ondergroei zich kan ontwikkelen. Onder houtsingels verstaan we ook de houtwallen.

Figuur 2.1

Kwaliteit bomen

Figuur 2.2

3 BESTAANDE BELEIDSKADERS

De visie geeft aan wat wij belangrijk vinden en willen bereiken met het beheer van de groene openbare ruimte van Soest. Om dit te bereiken moet het groen aan bepaalde basisvoorwaarden voldoen, waarbij de speerpunten richtinggevend zijn. Deze visie, basisvoorwaarden en speerpunten zijn een vertaling van staand beleid en past binnen deze beleidskaders: De groene kernkwaliteit van Soest (2014), de Nota bescherming en kap bomen en de Kadernota groenbeheer (2007).

Visie

Wij streven naar een duurzame groene openbare ruimte, die wij doelmatig en planmatig beheren.

Om het bestaande groen in Soest duurzaam, doelmatig en planmatig te beheren en de visie te realiseren, moet het voldoen aan vier basisvoorwaarden, deze zijn:

Basisvoorwaarden

- 1 Zorgplicht: instandhouding en veiligheid;**
- 2 Beheerbaar groen;**
- 3 Behouden van de bestaande waarde en functies van het groen;**
- 4 Kwaliteit voor kwantiteit: het juiste groen op de juiste plek.**

Om het groen aan te laten sluiten bij nieuwe ontwikkelingen hebben we vier speerpunten benoemd voor de komende tien jaar. Deze speerpunten brengen focus en prioriteiten aan in beheer, onderhoud en (her)inrichting/renovaties, deze zijn:

Speerpunten

- a Bestaande hoofd- en wijkgroenstructuur behouden en optimaliseren**
- b Behouden en versterken van de "groene parels" in de parken en grote groenzones;**
- c Versterken en stimuleren van de biodiversiteit;**
- d Gebruik maken van de kracht van de samenleving.**

De basisvoorwaarden en speerpunten worden nader toegelicht en uitgewerkt in de volgende paragrafen. Er worden taken en maatregelen beschreven die meer gaan over het dagelijks en groot onderhoud, en taken die te maken hebben met renovatie.

3.1 Basisvoorwaarden

Om het bestaande groen in Soest doelmatig en planmatig te kunnen beheren moet het voldoen aan vier basisvoorwaarden. Het resultaat is dat het groen beheerbaar en veilig blijft. Deze basisvoorwaarden zijn niet alleen gericht op de groenrenovaties, maar ook op het dagelijks en groot onderhoud van het openbaar groen.

1 Zorgplicht: instandhouding en veiligheid

De gemeente moet voldoen aan de algemene zorgplicht voor de openbare ruimte. Wij zijn verantwoordelijk voor het in stand houden en de veiligheid van het openbaar groen en de bomen. Met name in het dagelijks en groot onderhoud zijn onze werkzaamheden hierop gericht. Daarom worden op verkeerskruispunten plantvakken vaker gesnoeid en bermen vaker gemaaid en worden alle bomen in Soest regelmatig gecontroleerd op (uitwendige) gebreken. Bij ziekten en plagen (iepziekte, essentaksterfte, kastanjabloedingsziekte, enzovoorts) is er altijd een bestrijdingsplicht, zeker als de aantasting leidt tot verspreidingsrisico's of risico's voor de omgeving of de volksgezondheid.

Wij geven inhoud aan onze zorgplicht door:

- De beheermaatregelen per groenelement vast te leggen in het beheersysteem;
- Onderhoud alleen uit te besteden bij deskundige marktpartijen;
- Bermen (als het geen intensief gras is) bij kruispunten vaker maaien voor voldoende vrij zicht voor weggebruiker;
- Een planmatige cyclus te hanteren voor boomveiligheidscontroles (BVC-uitwendige gebreken) en vervolgens benodigde snoeimaatregelen bij de bomen uit te voeren (begeleidingssnoei, onderhoudssnoei en specifieke (vorm)snoei) uitgevoerd, op basis van de BVC-resultaten;
- Jaarlijks een boomveiligheidscontrole (BVC-uitwendige gebreken) uit te voeren bij de attentiebomen en bomen met een verhoogde zorgplicht;
- Het verminderen van de impact van ziekten en plagen (zoals paardenkastanjabloedingsziekte, essentaksterfte, eikenprocessierups, iepziekte, watermerkziekte, verwelkingsziekten en perenprachtkever) door regelmatig te inventariseren (BVC) en op basis van deze inventarisaties planmatig (waar nodig preventief) te bestrijden;
- Rondom speelplekken geen beplanting met potentieel gevaar voor de volksgezondheid of beplanting met stekels aan te planten;
- (Invasieve) exoten zoals berenklauwen en Japanse duizendknoop planmatig bestrijden;
- Ons daarmee te houden aan de Wet natuurbescherming.

2 Beheerbaar groen

Beheerbaar groen betekent dat het groen efficiënt te onderhouden is (planmatig) en voldoet aan zijn doel en functie (doelmatig), maar ook dat we kunnen inspelen op toekomstige ontwikkelingen. Hierbij is klimaatverandering een belangrijk voorbeeld en aandachtspunt, zie ook basisvoorwaarde 'kwaliteit voor kwantiteit, juiste groen op de juiste plek'.

Beheerbaar groen gaat in de eerste plaats om hoe netjes en verzorgd het openbaar groen wordt ervaren, oftewel het verzorgingsbeeld. Dit is bepalend voor de uitstraling van de gemeente. Het verzorgingsbeeld van beplanting wordt negatief beïnvloed door de aanwezigheid van afgevallen

blad, zwerfvuil, onkruid, overhangende takken, versleten beplanting en open plekken. Om te voorkomen dat dergelijke onvolkomenheden te sterk het verzorgingsbeeld verstoren wordt regelmatig (dagelijks) onderhoud uitgevoerd.

We streven naar een eenduidige en effectieve onderhoudskwaliteit in de gehele gemeente. Om dit mogelijk en meetbaar te maken, werken we met de beeldkwaliteitslat van het CROW en het handboek bomen 2018 van het Normen Instituut Bomen. Wij beheren het stedelijk groen op Basisniveau (CROW-niveau B) en het sierlijk groen op Exclusief niveau (CROW-niveau A). De afgesproken onderhoudskwaliteitsniveaus zijn vastgelegd in (prestatie)bestekken voor het groenonderhoud (zie ook paragraaf 2.1 Beheer en onderhoud).

We streven naar een eenduidige en effectieve onderhoudskwaliteit in de gehele gemeente. We beheren het stedelijk groen op Basisniveau (CROW-niveau B) en het sierlijk groen op Intensief niveau (CROW-niveau A) (Kadernota groenbeheer, 2007). Daarnaast hanteren we voor bomen de normen en aanpak uit het handboek bomen 2018 van het Normen Instituut Bomen (zie ook paragraaf 2.1 huidig beheer en onderhoud).

Voor een praktische haalbaarheid van de verschillende onderhoudskwaliteiten is het belangrijk dat de inrichting van de openbare ruimte is afgestemd op de gewenste onderhoudskwaliteit. Dit komt aan de orde bij renovatie of herinrichting van het groen. Het is daarbij van groot belang dat nieuwe plannen vooraf door de beheerafdeling worden beoordeeld, de zogenaamde beheertoets.

We zorgen dat we beheerbaar groen hebben en houden in de gemeente door:

- Te onderhouden op onderhoudskwaliteit Intensief – CROW-A (rotondes, winkelcentra, monumenten) en Basis – CROW-B (overige gebieden);
- De onderhoudskwaliteit voor heesterbeplanting vast te leggen in (prestatie)bestekken;
- Onderhoud aan de bermen vast te leggen in het bermbestek;
- Te monitoren en toezicht te houden op de uitvoerende werkzaamheden zoals vastgesteld in het prestatiebestek;
- Uitvoeringswerkzaamheden voor het grootste deel uit te laten voeren door het sociale werkvoorzieningsschap en deels door ervaren marktpartijen;
- Bij nieuwe ontwikkelingen een beheerparagraaf/beheertoets op te stellen.

3 Behouden van de bestaande waarde en functie van het groen

Het beheer, de beheerbaarheid en het gebruik van het openbaar groen verschilt, afhankelijk van de waarde (zie bijlage 2), de functie en de ligging van het groen. Om het juiste beheer toe te passen, de waarde te behouden en het gebruik te stimuleren onderscheiden wij in Soest de volgende functies van het groen:

- **Structuurgroen:** Ondersteunt ruimtelijke waarde en de ruimtelijke structuur van Soest. Deze structuur vormt het groene raamwerk van Soest en levert een bijdrage aan de oriëntatie in de kern, versterkt het karakter en sfeer in een wijk. De hoofd- en wijkgroenstructuur bestaat voornamelijk uit structuurgroen.
- **Buurtgroen:** Zorgt voor een groene aankleding in de straat, om achterliggende objecten uit het zicht te onttrekken en afscheiding voor de weggebruiksfunctie. Het bevordert het woonplezier en de gezondheid van de mensen en levert hierdoor een bijdrage aan de gezondheidswaarde van het groen.
- **Gebruiksgroen:** Het betreft het groen dat op enigerlei wijze door de bewoners wordt gebruikt. Gebruiksgroen komt zowel voor in de parken als het buurtgroen rondom speelplekken. Het gebruiksgroen levert een bijdrage aan de educatieve -, gezondheid-, en publieke waarde.

- Natuurlijk groen: Natuurlijke ontwikkeling en beschermen van de ecologie staan hier centraal. Natuurlijk groen komt voornamelijk voor in de daarvoor bedoelde parken, grotere groenzones, in de grotere bosplantsoenvakken en aan de randen van de dorpskernen. Het natuurlijk groen levert een bijdrage aan de ecologische en educatieve waarde.
- Cultuurhistorisch groen: Cultuurhistorische elementen zijn 'iets van vroeger', maar maken deel uit van Soest anno nu. Historisch groen accentueert de historische objecten/elementen in de gemeente.

We zorgen ervoor dat het groen zijn bestaande waarde en functie behoudt, door:

- De ruimtelijke structuur vast te leggen en te beschrijven in de structuurpaspoorten (zie bijlage 1);
- De waarde van het groen vast te leggen in de gebiedspaspoorten (zie bijlage 1);
- Bij (her)inrichting het groen te versterken vanuit de waarde en de functie;
- Naast beheer kwaliteit de beheermaatregelen ook af te stemmen op het gebruik, de waarde en de functie van het groen. Deze beheermaatregelen zijn opgenomen in het beheersysteem.

4 Kwaliteit voor kwantiteit: het juiste groen op de juiste plek

Het lijkt logisch dat zowel de kwaliteit als de kwantiteit van groen belangrijk is. In de praktijk is het echter elke keer weer lastig om de juiste balans te vinden. De verleiding is soms om te richten op kortdurende, snelle effecten en resultaten, terwijl kwaliteitsgroen effect en resultaat heeft op de lange termijn en duurzamer is. Goed functionerend openbaar groen voldoet eerder en duurzamer aan het gewenste streefbeeld, tegen lagere beheerkosten. Kwaliteit gaat dus boven kwantiteit.

Momenteel staan in Soest veel bomen in te kleine plantvakken, waardoor deze bomen zich niet goed kunnen ontwikkelen tot een duurzame volwaardige boom (zie paragraaf 2.2). Deze bomen staan zogezegd te "kwarren" en leveren geen bijdrage aan een duurzaam groen straatbeeld. Op den duur worden deze verwijderd en niet vervangen. Het is beter om voor een minder aantal bomen duurzame groeiplaatsen (zowel boven- als ondergronds) aan te leggen, dan voor een groter aantal bomen te kleine groeiplaatsen te maken, waarin de bomen vervolgens slechter groeien en meer onderhoud vragen.

Wij streven naar duurzaam, doelmatig en planmatig in standhouden van het groen. Hierbij past het om kwaliteit boven kwantiteit te zetten en het beheer te richten op het neerzetten van de juiste soort groen op de juiste plek. Hiermee zorgen we voor een stabiele beheersituatie, zonder dat beheerkosten oplopen.

We geven invulling aan deze basisvoorwaarde door:

- Het stellen van kwaliteit boven kwantiteit. De voorkeur ligt bij meer duurzame bomen met een ruime groeiplaats in plaats van veel "kwarrende" bomen met een beperkte groeiplaats;
- In het ontwerp de juiste afweging maken tussen kwaliteit versus kwantiteit, kleuraccent, biodiversiteit en beheer kwaliteit;
- De juiste assortimentskeuze van groen en bomen op de beschikbare plaats, zowel boven- als ondergronds;
- Bewuste keuzes bij de aanplant van bomen, door in te zetten op optimale kwaliteit van materiaal en realistische onderhoudskosten;
- 'Snippergroen' te beperken en voorkomen;
- Bij onvoldoende boven- en ondergrondse ruimte in de waardevolle groenstructuren niet één op één, maar 10% minder te herplanten. Het aantal bomen (de stammen) is hier niet leidend, maar het in stand houden of verhogen van de kwaliteit van de houtopstand, zoals het volume van het bladerdek (kroonvolume) en de natuurwaarde.

3.2 Speerpunten

Om het groen in Soest te versterken, laten ontwikkelen en aan te laten sluiten bij de nieuwe ontwikkelingen, benoemen wij vier belangrijke speerpunten waar wij ons de komende jaren op richten. Bij omvorming, herinrichting, gebieds-/buurtgerichte aanpak krijgen deze speerpunten prioriteit, mits het groen voldoet aan basisvoorwaarden, zoals die hierboven zijn beschreven. Ook kunnen deze speerpunten richting geven aan dagelijks- en groot onderhoud.

a Bestaande hoofd- en wijkgroenstructuur behouden en optimaliseren

De bestaande hoofd- en wijkgroenstructuur ondersteunt de stedenbouwkundige opbouw, en zorgt voor de identiteit en herkenbaarheid. Het is een groen raamwerk dat belangrijk is voor het groene karakter van Soest. Voor het behoud van dit groene karakter is het belangrijk deze groenstructuren te beschermen en te optimaliseren. De hoofd- en wijkgroenstructuur wordt bepaald door het hoofdgroen en wijkgroen dat gekoppeld is aan respectievelijk hoofd-, wijkontsluitingswegen en watergangen. Bomen en boomstructuren bepalen voor een groot deel het groene karakter en de hoofd- en wijkgroenstructuur van Soest en vervullen meerdere functies in de openbare ruimte, zoals verkeersgeleiding, oriëntatie, herkenning en verhoogde belevingswaarde.

b Behouden en versterken van de "groene parels" in de parken en grote groenzones

Naast de boomstructuur zorgen parken en grote groenzones ook voor de groenstructuur. Door de belangrijkste hoofdbomenstructuur, wijkgroen, parken en de grote groenzones te benoemen worden deze waardevolle ruimtelijke structuren vastgelegd. Het behoud en versterken van de parken is beschreven onder speerpunt 2.

Door het vastleggen van de structuren is bij toekomstige ontwikkelingen vooraf duidelijk wat behouden en beschermd moeten worden. Dit biedt houvast, maar ook dat het overige groen (buurtgroen) flexibeler ingevuld kan worden. De hoofd- en wijkgroenstructuur staan weergegeven in de structuurpaspoorten (bijlage 1).

De hoofd- en wijkgroenstructuur behouden en optimaliseren we door:

- Bestaande laanstructuren behouden en optimaliseren (zie structuurpaspoort bijlage 1 Hoofd- en wijkgroenstructuur);
- Bestaande laanstructuren en landschappelijke, cultuurhistorische elementen (de Eng, Dorpsranden, Houtsingels, e.d.) behouden en optimaliseren (zie structuurpaspoort bijlage 1 Houtsingels);
- Het beheer op de overgang stedelijke gebied en het landschap op elkaar afstemmen en eenduidigere/ uniformer uit te voeren.

In de vorige beheerplannen zijn 'groene parels' benoemd. Deze parken en grotere groenzones hebben naast hun ruimtelijke, structurele functie ook een belangrijke gebruiksfuncties zoals spelen, wandelen, fietsen en sporten. Kortom, in de groenparels kunnen de inwoners van Soest recreëren en elkaar ontmoeten. Verder zorgen ze voor het groene karakter in de wijk/buurt en zijn daarmee belangrijke oriëntatie- en ontmoetingspunten. Deze parels moeten herkenbaar, beleefbaar en toegankelijk blijven en het karakter van Soest onderstrepen. Daarom onderscheidt iedere parel

zich van de omgeving door een eigen herkenbare inrichting- en beheerkwaliteit. De ligging van de parken staan weergegeven in de structuurpaspoort Parken (bijlage 1).

Het behouden en versterken van de groene parels doen we door:

- De waarde (o.a. ecologie, gezondheid, publieke waarde) en functie (o.a. natuur, recreatie, educatie) per park te benoemen en vast te stellen in het structuurpaspoort Parken;
- Per park een beheerparagraaf op te stellen met uitvoeringsplan;
- De parels te behouden en te versterken door middel van renovaties.

c Versterken en stimuleren van de biodiversiteit

Openbaar groen heeft ecologische waarde (zie voorblad Belang en waarde van groen). Kleine bosjes zijn bijvoorbeeld bij uitstek aantrekkelijk voor vogels, egels, eekhoorns en andere kleine knaag- en zoogdieren door hun voedsel- en schuilmogelijkheden. Diversiteit in beplanting en bomen zorgt ervoor dat de leefomgeving aantrekkelijk blijft voor zowel de bewoners als voor dieren en planten. Het versterken van de biodiversiteit vergroot ook de ecologische waarde. Speciale aandacht dient er te zijn voor de verbetering van de bijen – en vlinderstand. In dit Groenrenovatieplan beschrijven we hoe we in het bestaande groen, na een renovatie en/of aanpassing in het beheer de biodiversiteit versterken en stimuleren.

Het versterken van de biodiversiteit in de wijken/kernen doen we door:

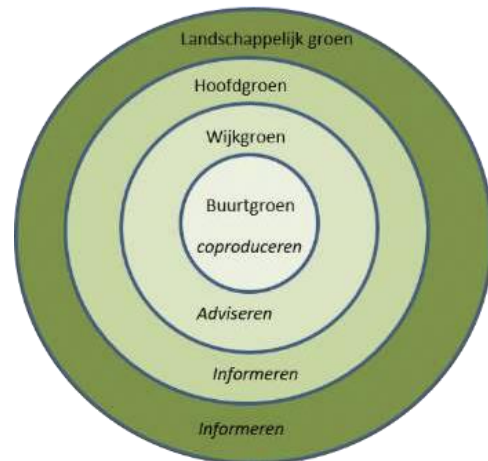
- Na renovatie/ (her)inrichting meer bloemrijke (kleurrijke) beplanting toe te passen;
- Een gevarieerd beplantings- en boomassortiment toe te passen, ter bevordering van de biodiversiteit en ter voorkoming van ziekten en plagen. In laanstructuren passen we een meer uniform boomassortiment toe;
- Meer bijen minnende plantsoorten toe te passen (eventueel in overleg met lokale imkers);
- Geleidelijke overgangen tussen groen en water te stimuleren, door bij renovatie/ (her)inrichting natuurlijke oevers aan te leggen;
- Inheemse beplanting toe te passen die van nature in Soest thuishoort;
- Beheermaatregelen uit te voeren die in lijn zijn met de wet natuurbescherming.

d Gebruikmaken van de kracht van de samenleving

Groen gaat veel bewoners aan het hart. Het is belangrijk bewoners goed te informeren over het groen. De betrokkenheid van bewoners groeit als ze mogen meebeslissen of tenminste op de hoogte zijn van beslissingen. Betrokken bewoners voelen zich meer verantwoordelijk voor het groen in hun directe omgeving. En ze zijn eerder bereid een bijdrage te leveren aan onderhoud. Door samen te werken aan het groen ontstaat er een netwerk van wederzijdse betrokkenheid en integratie. Het is dus nuttig om buurtparticipatie te faciliteren en effectueren, en te werken aan gedeeld eigenaarschap.

Het streven is verzoeken van bewoners voor zelfbeheer van groen te faciliteren. Omdat gezamenlijk beheer voortdurende communicatie vraagt is dit een kans de relatie met de inwoners te versterken. Zo kan er vertrouwen groeien tussen bewoners onderling en tussen de bewoners en de gemeente.

Ook bij renovaties en herinrichtingsopgaven worden bewoners betrokken en is mede-eigenaarschap, in de vorm van zelfbeheer en/of adoptiegroen, een onderwerp van gesprek. Niet al het openbaar groen komt in aanmerking voor deze vormen van participatie.

Figuur 3.1 Cirkel van bewonersinvloed in het groen

We hanteren ten aanzien van participatie het volgende principe: "hoe dichterbij de inwoners het openbaar groen ligt, hoe groter de invloed van de inwoners". Dit leidt tot de cirkel van invloed van bewoners, zie figuur 3.1. Daarnaast is de groenstructuur/ hiërarchie ook een factor. In onderstaande tabel 3.1 is de relatie tussen de groenstructuur en de mogelijkheden voor groenparticipatie weergegeven:

	Hoofd- en wijkgroenstructuur	Grotere groengebieden/ parken	Wijkgroen	Buurt/ straatgroen
Inpraak bewoners bij reconstructie en/of herinrichting	Consulteren	Adviseursrol en de mening van de bewoner telt zwaar mee	Adviseursrol en de mening van de bewoner telt zwaar mee	Samenwerken en gedeelde verantwoordelijkheid
Beslissingsbevoegdheid	Gemeente neemt besluit en beslissingen	Gemeente neemt besluit op basis van afgewogen argumenten	Gemeente neemt besluit op basis van afgewogen argumenten	Inwoners beslissen mee, waarbij het algemeen belang boven het individueel belang gaat

Tabel 3.1 Afwegingsinstrument participatieruimte

De verschillende vormen van zelfbeheer en adoptiegroen die wij stimuleren, is afhankelijk van de vraag vanuit de bewoner, deze zijn:

1. Beheer en onderhoud: Bewoners verwijderen onkruid en zwerfafval in een groenvak in hun directe woonomgeving. Bewoners snoeien de beplanting.
2. Inrichting en beheer: Bij voldoende draagvlak in de directe woonomgeving kunnen bewoners zelf de plantvakken aanplanten en onderhouden.
3. Bijzondere locaties: Rotondes worden ingericht en beheerd door plaatselijke aannemers, met een mogelijkheid voor reclame-uitingen.

Aan zelfbeheer en groenadoptie is een aantal voorwaarden verbonden. Zo moet het groenvak altijd openbaar toegankelijk zijn. Het vak mag niet worden toegevoegd aan de privétuin. Gazon en bomen blijven altijd in beheer bij de gemeente. Tenslotte moet er een vastgesteld aanspreekpunt of contactpersoon zijn.

We maken gebruik van de kracht van de samenleving door:

- Bewonersinitiatieven in het groen te faciliteren;
- Groenadoptie te faciliteren: als bewoners een verzoek doen om groen (bijvoorbeeld boomspiegels) zelf te beheren en/of te adopteren, dan heeft de gemeente hierin een faciliterende rol;
- De inwoners te informeren over de mogelijkheden en de te nemen stappen voor groenadoptie;
- Vooraf de participatieruimte te bepalen, aan de hand van het afwegingsinstrument zoals weergegeven in figuur 3.1.
- Bewoners te betrekken bij (her)inrichting en/of omvorming van groen in hun straat, buurt en/of wijk;
- Samen te werken voor meer groen in de buurt en het vergroenen van de particuliere tuinen (operatie Steenbreek).

4 BEHEERSTRATEGIE VOOR GROENRENOVATIE

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe we groenrenovaties aanpakken, de beheerstrategie, en welke (financiële) uitgangspunten we daarbij hanteren.

De nieuwe beheerstrategie voor groenrenovatie is:

- Gebiedsgericht werken. Hiervoor hebben we structuur- en gebiedspaspoorten ontwikkeld (zie paragraaf 4.1);
- Vervangen van groen en bomen aan het einde van hun levensduur. Op grond van de kwaliteitsbeoordeling is een prioritering gemaakt (zie paragraaf 4.2);
- Integraal werken waar mogelijk en nodig: we combineren groenrenovaties met andere ingrepen in de openbare ruimte (zoals riool- en/of wegenonderhoud). In paragraaf 4.3 wordt dit verder toegelicht.
- Het groen en de bomen moeten voldoen aan de basisvoorwaarden. Alle speerpunten (zie paragraaf 3.2) worden zoveel meegenomen bij de (integrale) gebiedsaanpak.

4.1 Structuur- en gebiedspaspoorten

Om de basisvoorwaarden en speerpunten te verankeren in de werkzaamheden, zijn ze verwerkt en vastgelegd in de paspoorten. Ook stellen de paspoorten ons in staat om op onderdelen te kunnen bijsturen. De paspoorten zijn opgesteld in twee varianten: structuur- en gebiedspaspoorten en zijn te vinden in de bijlage.

Structuurpaspoorten

De structuurpaspoorten zijn gemaakt voor het groen dat de ruimtelijke structuur van Soest versterkt en gebieds- en wijkoverstijgend is. Op basis van de waarde (cultuurhistorisch, ruimtelijk en ecologisch) en de functie van het groen is een hiërarchie aangebracht. Deze hiërarchie gaat over het belang van groen op dorpsniveau, wijkniveau en/of buurniveau. Bomen zijn vooral op dorpsniveau en wijkniveau de belangrijkste groenelementen. Om deze waarden en belangrijke groenstructuren te behouden en te versterken zijn de structuurpaspoorten opgesteld en hierdoor zijn de speerpunten Bestaande hoofd- en wijkgroenstructuur behouden en optimaliseren en Behouden en versterken van de "groene parels" in de parken en grote groenzones ook verankerd.

Er zijn vijf structuurpaspoorten opgesteld. Ze beschrijven per structuurelement de waarde, inrichting- en beheeruitgangspunten:

1. Hoofd- en wijkgroenstructuur (ruimtelijke waarde);
2. Houtsingels (cultuurhistorische, ecologisch en ruimtelijke waarde) (en houtwallen);
3. Bos (binnen bebouwde kom): (ecologisch en ruimtelijke waarde – eigen identiteit);
4. Parken (publieke en ruimtelijke waarde);
5. Geluidswallen (ruimtelijke waarde).

Gebiedspaspoorten

De gebiedspaspoorten zijn opgesteld per identieke buurt. Dit is een niveau lager dan de wijk. De kracht van dit paspoort is dat het groen binnen één gebiedspaspoort een herkenbaarheid in structuur, soort en aanplant heeft. De inwoner van de buurt zal dit waarschijnlijk herkennen als 'zijn/haar' buurt. Het resultaat van de buurtschouw van huidige technische kwaliteit en of het wel/of niet voldoet aan de basisvoorwaarden staat vastgelegd in de gebiedspaspoorten en geven richting aan een (eventuele) renovatieopgave.

Er zijn veertig gebiedspaspoorten opgesteld. Met behulp van de kwaliteitsbeoordeling voor de beplanting, bomen en per basisvoorwaarden waar het groen aan dient te voldoen, is de behoefte aan groenrenovatie per gebied goed in beeld gebracht. Daarnaast beschrijven de paspoorten de na te streven speerpunten, waarde van het groen voor het gebied en de gebiedskarakteristiek.

4.2 Prioritering

Op grond van de huidige kwaliteit en leeftijd van het openbaar groen en de bomen is inzichtelijk gemaakt of voldaan wordt aan de basisvoorwaarden en op welke termijn renovatie noodzakelijk is.

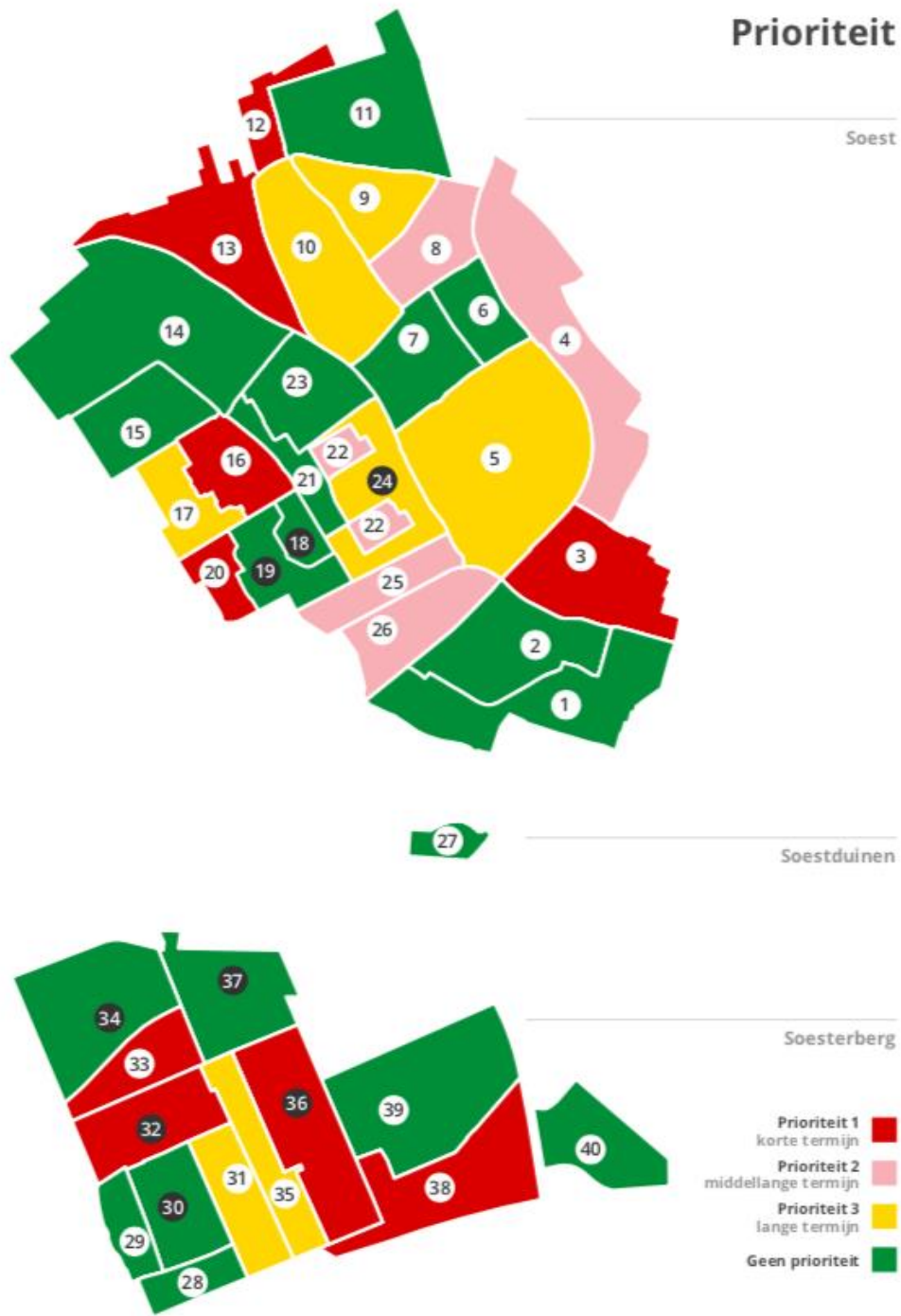
Aan de hand van de huidige technische kwaliteit (zie paragraaf 2.2) en de beoordeling per basisvoorwaarde kunnen we concluderen dat er voor de beplanting 13 gebieden niet voldoen aan de basisvoorwaarden. De overige 27 gebieden voldoen wel aan de basisvoorwaarden. Voor de bomen zijn 16 gebieden die niet voldoen aan de basisvoorwaarden. De overige 24 gebieden voldoen wel aan de basisvoorwaarden.

Om te bepalen op welk termijn renovatie noodzakelijk is, hanteren de volgende prioriteiten:

- Prioriteit 0: Het renoveren van het gebied heeft geen prioriteit. Het groen is redelijk recent aangelegd of zeer vitaal.
- Prioriteit 1: Korte termijn (binnen 5 planjaren).
- Prioriteit 2: Middellange termijn (tussen 5 tot 10 jaar).
- Prioriteit 3: Lange termijn (tussen 10 tot 15 jaar).

In de gebiedspaspoorten en in figuur 4.1 staan de prioriteringen per gebied benoemd.

We hebben een groenrenovatieopgave opgesteld voor de korte termijn (binnen nu en 5 jaar) en middellange termijn (tussen 5 en 10 jaar). Per gebied wordt een percentage van de beplanting vervangen. Het percentage wordt zo berekend dat na vervanging de beplanting in het hele gebied theoretisch weer 30 jaar meegaat (theoretische levensduur). De vervanging van de bomen in dat gebied worden aan de hand van een actuele BoomVeiligheidsControle (BVC) meegenomen. Structuren, benoemd in de structuurpaspoorten, krijgen in deze aanpak bijzondere aandacht.

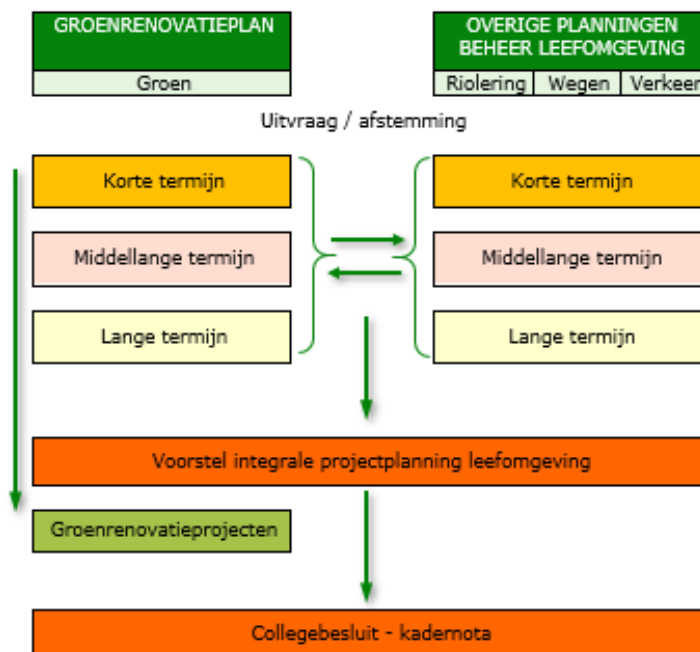
Figuur 4.1

4.3 Integrale aanpak

Groen participeert bij voorkeur in integrale gebiedsaanpak, dat wil zeggen in de aanpak van (delen van) gebieden/wijken die in de volle breedte (wegen, groen, riolering, meubilair) versleten zijn en renovatie verdienen. Er vindt een afstemming plaats tussen de groenrenovatieopgave en renovatieopgave van civiele projecten.

In onderstaande figuur is dit proces schematisch weergegeven. Hierbij worden de korte termijn opgaves 1 op 1 overgenomen. Als een renovatieopgave van groen op de middellange termijn opgave is en vanuit civiel een korte termijn opgave is, dan zal groen hierin mee participeren en wordt de planning aangepast (van middellange termijn naar korte termijn). Indien dit een lange termijn opgave vanuit groen betreft, dan zal groen hier niet in mee participeren.

Figuur 4.2 afstemmingsproces voor (integrale) renovatieopgave

4.4 Financiën op orde

Om het groen in Soest duurzaam, doelmatig en planmatig te kunnen beheren, moet het voldoen aan de basisvoorwaarden, zoals beschreven in paragraaf 3.1. Daarbij moet om te renoveren ook het budget voor groenrenovatie op orde zijn.

Financiële uitgangspunten

Voor een basis op orde hanteren wij de volgende financiële uitgangspunten:

Afschrijvingstermijnen (theoretische levensduur)

Als er op de juiste manier dagelijks en groot onderhoud uitgevoerd wordt, kan groen lang meegaan alvorens het nodig is te renoveren. Voor dit moment van renovatie worden de volgende termijnen gehanteerd als zijnde 'gemiddelde theoretische levensduur'.

- Beplanting: gemiddeld 30 jaar
- Bosplantsoen en grasvegetatie: gemiddeld 100 jaar
- Bomen in verharding: gemiddeld 60 jaar
- Bomen in groen: gemiddeld 60 jaar

Eenheidsprijzen

Als we groen renoveren, hanteren we per vierkante meter groen of per boom marktconforme eenheidsprijzen, gericht op duurzame aanplant. Dit betekent dat we bij de uitvoering sturen op een duurzame inrichting van het groenvak en het plantvak van de boom. Zodat deze geschikt is voor de gehele levensduur. In de eenheidsprijzen is ook gerekend met 8% VAT-kosten (voorbereiding, advies en toezicht). We hebben geen rekening gehouden met prijsindexatie. Deze uitgangspunten zijn op basis van nacalculatie van projecten in Soest, landelijke normen en afschrijvingstermijnen voor groen (beplanting, bosplantsoen en grasvegetatie) en bomen tot stand gekomen. Met name voor de bomen zijn we tot het inzicht gekomen dat voor een duurzame instandhouding er meer aandacht en investering noodzakelijk is voor met name de ondergrondse groeiruimte, anders zullen de bomen op termijn niet aan de basisvoorwaarden voldoen.

Budget voor groenrenovatie

Op basis van deze uitgangspunten, bovenstaande normen en het huidige areaal is er een (systeem) doorrekening voor het vervangingsbudget voor groen en bomen gemaakt (tabel 4.1).

	Beplanting	Bosplantsoen	Grasvegetaties	Bomen in verharding	Bomen in groen
Arealen 2018	230.000 m ²	267.000 m ²	740.000 m ²	2.493 st	15.699 st
Afschrijftermijn	30	100	100	60	60
Subtotaal (eenheidsprijs X afschrijftermijn, afgerond, X1000)	€ 215.000	€ 29.000	€ 22.000	€ 130.000	€ 254.000
Totaal	€ 650.000				

Tabel 4.1: theoretische (systeem) doorrekening structureel jaarlijks vervangingsbudget

Binnen dit budget is ruimte om ook incidentele kleinschalige groenrenovaties aan te pakken. Daarmee kunnen we inspelen op bijvoorbeeld bewonersvragen en op kleine noodzakelijke renovaties op vakniveau.

4.5 Meerjarenplanning

Op basis van bovenstaande beheerstrategie voor groenrenovatie wordt de meerjarenplanning jaarlijks geactualiseerd. In de begroting wordt jaarlijks de planning voor het komende jaar weergegeven en wordt een doorkijk gegeven voor de planning voor de komende vier jaar.

